

Exotické nákazy

transmisivní:

- malárie
- žlutá zimnice
- hemoragické horečky
- trypanosomóza

s jiným typem přenosu:

- cholera
- amébóza
- leishmanióza
- hemoragické horečky

Cestování do exotických zemí

Brát v úvahu:

- **území - detaily: město, venkov, plážová letoviska**
- **aktuální epidemiologickou situaci v lokalitě**
- **věk a zdravotní stav cestovatele**
- **charakter činnosti, aktivity**
- **délku pobytu**
- **způsob dopravy, cestování, stravování**

Přírodní ohnisko nákazy

- oblast s jedním biotopem (konkrétními přírodními podmínkami)
- přítomnost zdrojů nákazy (rezervoárových zvířat)
- vhodné klimatické podmínky pro vektor (přenašeče)
- člověk je slepým článkem epidemiologického řetězce
- **endemický výskyt** nález

Malárie

- původce nákazy: *Plasmodium malariae*
P. falciparum, *P. vivax*, *P. ovale*
- charakteristika nákazy: periodické záchvaty horeček se zimnicí, selhávání jater a ledvin, edém plic, edém mozku
- zdroj: infikovaný člověk
- přenos: **samičky komára r. Anopheles**
- vývojový cyklus Plasmodií:
sexuální fáze v trávicím traktu komára - sporozoity v slinách
asexuální fáze v erytrocytech člověka - gametocyty

Malárie

- **výskyt:**

- centrální Afrika - 20° sev.š. - 20° již.š.**
 - jihovýchodní Asie, Jižní Amerika**

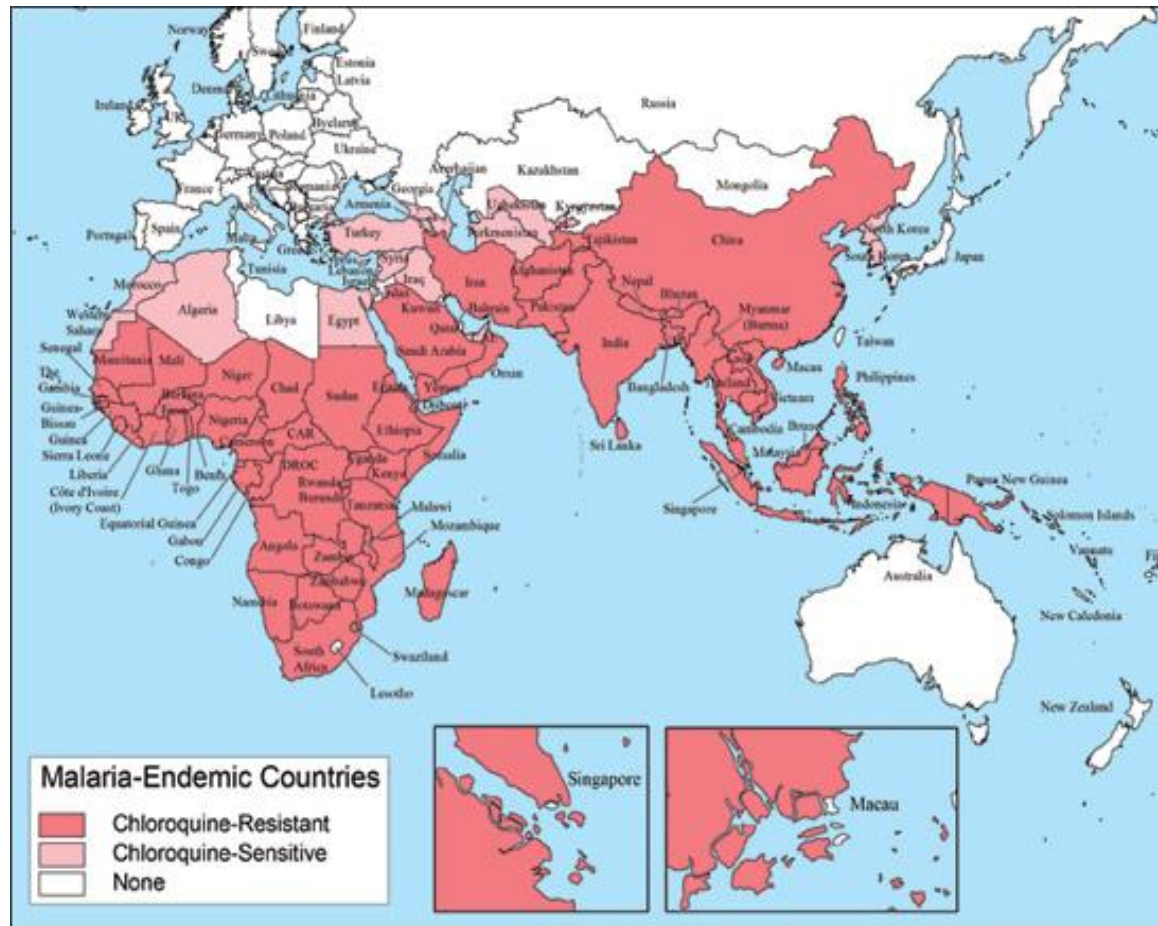
- **prevence přenosu:**

- antimalarika v subterapeutických dávkách**
 - ochrana před komáry**

Malárie

- ***Pl. falciparum* – tropická malárie**
 - ID 8-16 dnů
 - periodicitu záchvatů 24-48 hodin
- ***Pl. vivax, Pl. ovale* – terciana**
- ID 8-21 dnů (až 12 měsíců)
 - periodicitu záchvatů 48 hodin
- ***Pl. malariae* – kvartana**
 - ID 18-42 dnů
 - periodicitu záchvatů 72 hodiny

Malarické oblasti

Malarické oblasti

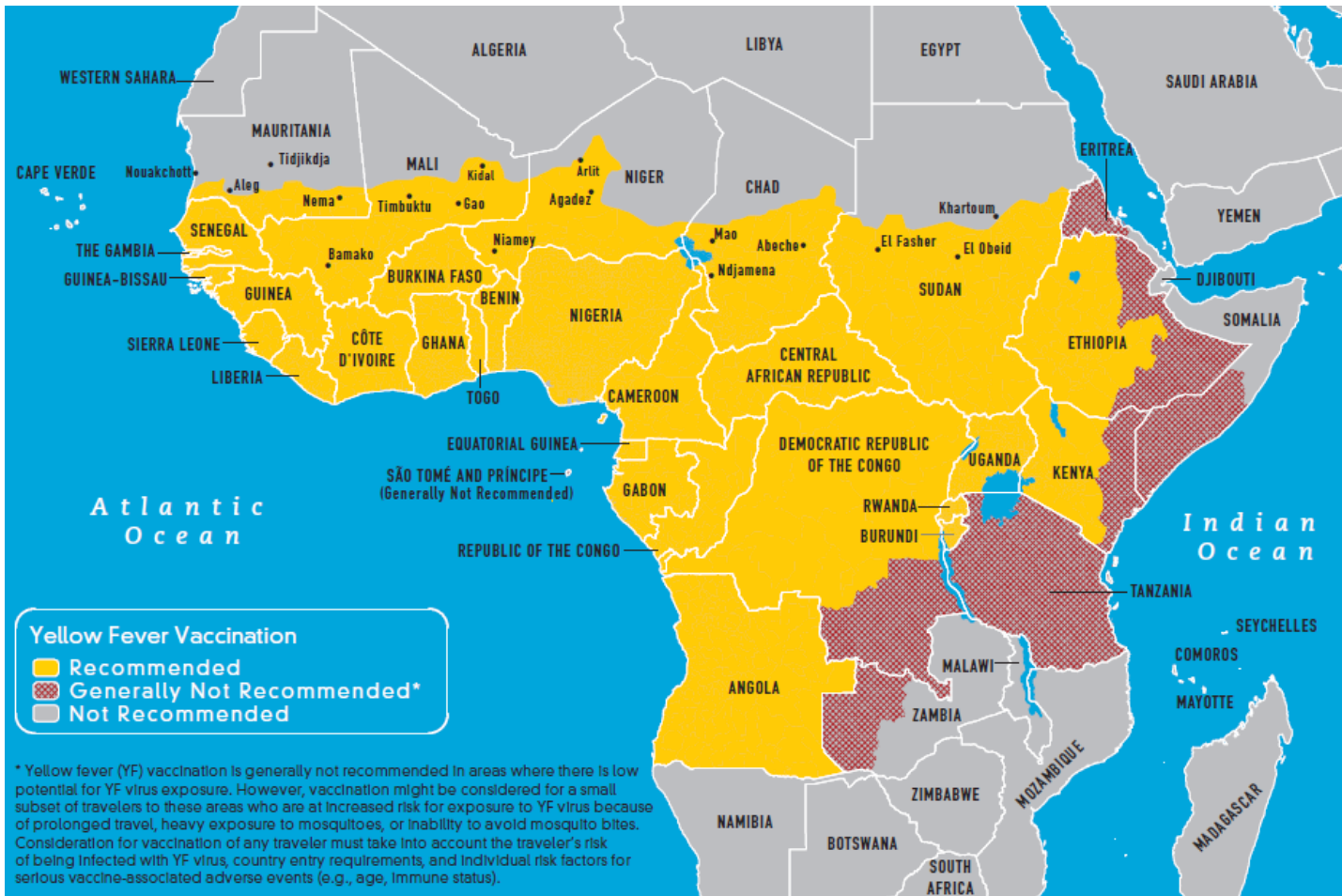
Profylaxe malárie

- ochrana před komáry
- antimalarika v subterapeutických dávkách:
 - mefloquine (Lariam)
 - atovaquone-proguanil (Malarone)
 - chloroquine (Delagil)
- stand-by terapie

Žlutá zimnice

- původce nákazy: virus žluté zimnice
- charakteristika nákazy: hemoragická horečka, hepatitida, ikterus, krvácení
- zdroj: člověk, opice
- přenos: **samička komára r. Aedes**
- výskyt:
rovníková Afrika - 15° sev.š. až 10° již.š.,
Střední Amerika, rovníkové oblasti Jižní Ameriky
- prevence: očkování, ochrana před komáry

Výskyt žluté zimnice

Výskyt žluté zimnice

Povinné očkování proti žluté zimnici

vakcína **Stamaril** – živá, atenuovaná

1 dávka min. 10 dní před odletem
cena 750,- CZK
ochrana na 10 let

mezinárodní očkovací průkaz

Repelenty

- **DEET**

N,N-diethyl-3-methyl-benzamid

spray – ošetřit kůži i oděv

Nepoužívat kosmetické vůně!

Další doporučená očkování

- zkontrolovat **tetanus**
- **VHA**
- **meningokoková meningitis**

Očkování proti virové hepatitidě A

Vakcíny inaktivované virové

- Avaxim
- Havrix

Pro pobyt stačí 1 dávka.

Pro dlouhodobou ochranu je nutná 2. dávka za 6 – 12 (18) měsíců.

Očkování proti meningokokové meningitidě

- vakcína tetravalentní A+C+Y+W-135, konjugovaná **Menveo**
- vakcína tetravalentní A+C+Y+W-135, konjugovaná **Nimenrix**

Průjmy cestovatelů

- **příčina multifaktoriální:**
 - místní kuchyně (koření, maso)
 - časový posun, klimatické změny, stres
 - alergie (mořské plody)
- **prevence:**
 - laktobacily před odletem
- **terapie:**
 - Smecta, Imodium
 - **Normix** – baktericidní, nevstřebatelné ATB,
nevzniká rezistence

Cholera

- původce nákazy: G-tyčka *Vibrio cholerae*
- charakteristika nákazy:
mnohočetné vodnaté průjmy, zvracení,
dehydratace, pokles TK, anurie
- zdroj: člověk
- přenos: fekálně-orální přímý, nepřímý
- výskyt: Afrika, JV Asie, Jižní Amerika
- prevence: bezpečné stravování
očkování

Améboza

- **Původce: prvok *Entamoeba histolytica***
- **charakteristika nákazy: 2 formy**
 - **intestinální – průjmy s příměsí krve, hlenu a hnisu, horečka až zimnice, tenesmy, v neléčených případech střídání průjmu a zácpy**
 - **extraintestinální – absces jater**
absces plic, absces mozku

Améboza

- **přenos: fekálně-orální nepřímý**
- **diagnostika:**
 - **parazitologické vyšetření stolice (mikroskopické)**
 - **průkaz antigenu ve stolici nebo PCR**
 - **ultrazvukové vyšetření jater**
(parazitologické vyšetření stolice negat!)
- **prevence: bezpečné stravování**

Leishmanióza

- původce nákazy: bičíkovci r. *Leishmania*
- charakteristika nákazy: zoonóza –
2 formy
 - kožní forma: lokalizovaný vřed
 - viscerální forma: slezina, játra, lymfatické uzliny, kostní dřeň
- zdroj: hlodavci, infikovaný člověk
- přenos: **samička pakomára r. *Phlebotomus***
- výskyt: Chorvatsko, Středozemní moře

Stravování – prevence přenosu

- **osobní hygiena**
- **nezávadná pitná voda**
- **led v nápojích**
- **ovoce oloupat, dokonale umýt pitnou vodou**
- **zelenina, zejména listová zeleninové saláty**
- **plody moře**
- **pouliční prodej specialit**